

สภาพ ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร
Situations, Needs, and Guidelines for Developing Important Skills for the Teachers
in the 21st Century under the Secondary Educational Service Area Office Sisaket
Yasothon

ชวัลวิทย์ ทิพราช ทศนา ประสานตรี และวัชรี แสงบุญเรือง
Chawanwit Thippharat, Tatsana Prasantree, and Watcharee Saengboonruang

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม
Faculty of Education, Nakhon Phanom University
E-mail: 646150110641@npu.ac.th

Received: February 14, 2023; Revised April 11, 2023; Accepted: April 12, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร 2) ประเมินความต้องการจำเป็นการพัฒนาทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร 3) พัฒนาแนวทางการพัฒนาทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 130 คน และครู จำนวน 350 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ มีจำนวน 4 ฉบับ 1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบันทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 2) แบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 3) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และ 4) แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI Modified)

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมากและสภาพที่พึงประสงค์ทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
2. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 ด้านที่มีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ย โดยรวมเรียงลำดับจากค่าสูงสุดไปค่าต่ำสุด ได้แก่ ด้านทักษะการจัดการเรียนการสอน และทักษะการคิด
3. แนวทางการพัฒนาทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 มีผลการประเมินแนวทางพัฒนาโดยรวมพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การประเมินความต้องการจำเป็น ทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21

Abstract

The objectives of the research were 1) to study current and desirable situations for developing important skills for the teachers in the 21st century under the Secondary Educational Service Area Office Sisaket Yasothon, 2) to assess the needs for developing important skills for the teachers in the 21st century under the Secondary Educational Service Area Office Si Sa Ket Yasothon, and 3) to develop guidelines for developing important skills in the 21st century for the teachers under the Secondary Educational Service Area Office Si Sa Ket Yasothon. The samples were 130 school administrators and 350 teachers. They were randomized by multi-stage sampling. The research instruments consisted of four forms: 1) a questionnaire asking for the current situations of the important skills for the teachers in the 21st century, 2) a questionnaire asking for the desirable situations of the important skills for the teachers in the 21st century, 3) a structural interview form, and 4) an evaluation form for the appropriateness and the possibility of the guidelines for developing important skills for the teachers in the 21st century. The statistics used were percentage, mean, standard deviation, and Modified Priority Needs Index.

The research findings were as follows.

1. The current situations of the important skills for the teachers in the 21st century in the overall were at a high level and the desirable situations of the important skills for the teachers in the 21st century in the overall were at the highest level.

2. The findings of the needs assessment of the important skills for the teachers in the 21st century showed that when the mean scores were organized from the highest to the lowest, the learning management skill was the first priority and followed by the thinking skill.

3. The findings of the evaluation of the guidelines for developing important skills for the teachers in the 21st century in the overall showed that the guidelines were appropriate to be used at the highest level and possible to be use at a high level.

Keywords: Current Situations, Desirable Situations, Needs Assessment, Important Skills for the Teachers in the 21st Century

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงมิติของสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมแบบเดิม อาจต้องถูกทับซ้อนด้วยแนวคิด รูปแบบ วิธีการ ความเชื่อและเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นใหม่ ๆ ตามยุคสมัย ทุกคนข้ามผ่านวันเวลาที่ผันเปลี่ยนและยืนหยัดอยู่ให้ได้ในสังคมสมัยใหม่ พัฒนาดตนเองให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ของวันนี้และอนาคตข้างหน้าให้สมบูรณ์อย่างเต็มกำลัง สังคมที่โลกเต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลง (ณัฐวัฒน์ ล่องทอง, 2557) การเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อการจัดการศึกษาในปัจจุบันของไทย ที่ถือว่าเป็นรากฐานสำคัญที่สุดในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า และเป็นสิ่งขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน การศึกษา จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงจากระบบการศึกษาที่มีอยู่เดิม ให้ทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในโลกศตวรรษที่ 21 ทักษะแห่งอนาคตใหม่ในศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills) เป็นทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนคนไทยในฐานะการเป็นพลเมืองของโลก ที่มีการดำรงชีวิตท่ามกลางโลกแห่งเทคโนโลยี โลกของเศรษฐกิจและการค้าโลกาภิวัตน์กับเครือข่าย ความสมดุลของสิ่งแวดล้อมและพลังงานความเป็นสังคมเมือง เพื่อทำให้คนไทยมีคุณลักษณะ

ด้านการเรียนรู้ที่สามารถปรับตัวได้อย่างชาญฉลาดเท่าทัน มีภาวะความเป็นผู้นำด้านการทำงานที่สามารถขึ้นนำตนเอง ในการพัฒนาการสร้างงานและอาชีพและตรวจสอบการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างมีสติ และด้านศีลธรรมที่ให้ความเคารพ ซึ่งกันและกัน มีความซื่อสัตย์และเป็นพลเมืองที่มีคุณค่า คนไทยต้องได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560) จากการศึกษาการปฏิรูปการจัดการศึกษาให้ก้าวทันโลกในศตวรรษที่ 21 ของสำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา พบว่า ปัญหาที่สำคัญที่สุดของระบบการศึกษาของไทย คือ ผู้บริหาร ครู อาจารย์ ส่วนใหญ่ได้รับการฝึกอบรมมาแบบล้าหลังทั้งเรื่องอุดมการณ์และแนวทางการศึกษาเรียนรู้ มีการออกแบบจารีตนิยม มุ่งรักษาสถานะภาพเดิมที่พวกตนเคยชินและได้รับประโยชน์เน้นเรื่องการเชื้อฟุ้ง การเคารพค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณีดั้งเดิม สอนความรู้สามัญ และทางอาชีพที่เน้นการท่องจำและวัดผลในเรื่องเนื้อหา ไม่ได้คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจัยอย่างเป็นวิทยาศาสตร์ ขาดความเข้าใจและละเอียดการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์และความฉลาดทางสังคม ของผู้เรียน การจะสร้างพลเมืองที่มีความคิดอ่าน อุนิสิสัยใจคอ ทักษะ และความรู้แบบใหม่ที่จะใช้งานในโลกศตวรรษ ที่ 21 ได้ดี เรื่องที่สำคัญคือต้องเปลี่ยนแปลงครู อาจารย์ให้มีความรู้ ทักษะ คุณสมบัติแบบใหม่ จากครูที่สอนแบบ บรรยายให้นักเรียนจำประมวลความรู้ เป็นการเรียนรู้แบบสัมมนา ทดลองทำโครงการ ทำวิจัย ทำความเข้าใจปัญหาและ วิธีการแก้ปัญหา ที่ผู้เรียนจะต้องอ่าน ค้นคว้า เรียนรู้ด้วยตัวเองมากขึ้น ครูเปลี่ยนจากผู้บรรยายเป็นโค้ช เป็นผู้อำนวยความสะดวกให้เกิดการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนต้องฝึกการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ใช้เป็นฝึกภาคปฏิบัติ วิจัย ทำโครงการแก้ปัญหา การฝึกทำงานเป็นทีม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากกันและกัน การบริหารจัดการ หลักสูตร วิธีการเรียน การสอน การวัดผล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการผลิตคนที่มีความรู้ ทักษะ ชนิดที่เป็นที่ต้องการในศตวรรษที่ 21 (สำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา, 2559) ปัญหาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของครูไทยคือเรื่องความไม่พร้อมของครู เนื่องจาก ความเข้าใจของครูที่ส่งผลกระทบต่อจัดการเรียนการสอน การประเมิน รวมไปถึงปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนโดยตรง ดังนั้นการเข้าใจวิถีคิดของครูต่อแนวคิดนี้เป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ถูกมองเป็นนโยบายใหม่ ทางการศึกษา เมื่อเป็นนโยบายจากระดับบนลงล่าง จึงพบข้อขัดข้องในการทำงานมากมาย ทำให้ครู นักเรียนขาดการ แลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์ซึ่งกันและกัน บอกเพียงว่าเด็กต้องรู้ทักษะในศตวรรษที่ 21 เพราะมันสำคัญ แต่ไม่ได้บอกว่า มันสำคัญอย่างไร เราจะมีวิธีสร้างอย่างไรให้ได้ผล เรามองว่าสิ่งเหล่านี้ยังส่งต่อไม่ถึงครู (วาสนา ศรีปรัชญานันต์, 2563) แนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่าแนวทางการพัฒนา การศึกษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21 จะประกอบไปด้วยแนวทางในการดำเนินการที่สำคัญทั้งการ “ซ่อม” และการ “สร้าง” ควบคู่กันไปเพื่อเป็นการปรับแต่งซ่อมแซมกลไกการศึกษาเดิมให้ดียิ่งขึ้นและสร้างเสริมกลไกใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้น เพื่อตอบสนองพลวัตการเปลี่ยนแปลงแห่งศตวรรษที่ 21 รวมถึงสร้างพลังของการเปลี่ยนแปลง ของการพัฒนาการศึกษาเรียนรู้ของไทยในทางปฏิบัติอย่างยั่งยืนและสมดุล เป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศ อย่างแท้จริง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557) แนวทางการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องพัฒนา ทักษะเพิ่มเติมและจำเป็นของครู เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ซึ่งมีองค์ประกอบคือ ทักษะ 3 R8C จะต้องเตรียมความพร้อมให้นักเรียน รับนโยบาย Thailand 4.0 ครูต้องพัฒนาตนเองให้มีทักษะ ของการเรียนรู้ดังนี้ ทักษะความรู้พื้นฐานสาระวิชาหลัก (Core Subjects) โดยสอดแทรกทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เข้าไปในทุกวิชาแกนหลักทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรมจะเป็นตัวกำหนดความพร้อมของ ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ ในการดำรงชีวิตและทำงานในยุคปัจจุบันให้ประสบความสำเร็จ นอกจากนั้นโรงเรียนและครูต้องจัดระบบสนับสนุนการเรียนรู้ตามมาตรฐานและการประเมินในยุคศตวรรษที่ 21 คือหลักสูตรและการเรียนการสอนสำหรับศตวรรษที่ 21 การพัฒนาครูในศตวรรษที่ 21 และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (วิจารณ์ พานิช, 2556)

จากสถานการณ์ที่กล่าวมานั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มุ่งพัฒนาทักษะ สำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 ตามวิสัยทัศน์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ที่ว่า “มุ่งสู่องค์กรคุณภาพตามมาตรฐาน บริหารจัดการด้วยนวัตกรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สู่การเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21” ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 พัฒนาระบบบริหารจัดการและนวัตกรรมการเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการศึกษา พัฒนาครูให้มีทักษะที่พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร, 2565)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว เห็นได้ว่าทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 มีส่วนช่วยในการ พัฒนาการนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเป็นนักเรียนที่มีความรู้ ความสามารถ และศักยภาพใน ศตวรรษที่ 21 ซึ่งครูจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะวิธีการ ในการส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพครูในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดแนวทางการพัฒนาทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร คือ ทักษะการจัดการเรียนการสอน ทักษะการคิด ทักษะการเรียนรู้ทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะการปฏิบัติตน ดังนั้นผู้วิจัยจึงศึกษาในเรื่องสภาพ ความต้องการจำเป็น และแนวทางการพัฒนาทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร เพื่อนำผลงานวิจัยนี้ไปใช้เป็นแนวทางพัฒนาวิชาชีพครูในศตวรรษที่ 21

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร
2. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นการพัฒนาทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร
3. เพื่อพัฒนาแนวทางการพัฒนาทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอแบ่งเป็น 2 ระยะ ดังต่อไปนี้

1. ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มี 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ในปีการศึกษา 2565 จาก 83 โรงเรียน จำนวน 3,539 คน ตัวอย่าง จำนวน 470 คน กำหนดขนาดตัวอย่าง โดยเทียบตารางของ Krejcie and Morgan (1970) และได้มาโดยการสุ่มวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวน 2 ฉบับ คือ 1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบันทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มีค่าดัชนีความสอดคล้อง .80-1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .68-.92 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .99 2) แบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มีค่าดัชนีความสอดคล้อง .80-1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .71-.93 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .99 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินความต้องการจำเป็น โดยนำข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์มาคำนวณหาค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุงโดยใช้สูตร Modified

Priority Needs Index (PNI_{Modified}) (สุวิมล ว่องวานิช, 2558) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น

2. ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางพัฒนาทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธรมี 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการพัฒนาแนวทางพัฒนาทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 3 คน คือผู้ที่มีประสบการณ์/รับผิดชอบงานพัฒนาทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ

ขั้นตอนที่ 2 ร่างแนวทางพัฒนาโดยใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์จากข้อที่ 1 และข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสารจากบทที่ 2 มีการประเมินคุณภาพเครื่องมือวิจัย ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คนมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางโดย ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร นำเสนอข้อมูลโดยแสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงในตารางที่ 1

เกณฑ์แปลผลค่าเฉลี่ย 5 ระดับ ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง มีทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง มีทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง มีทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง มีทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง มีทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S	แปลผล	$\bar{X}$	S	แปลผล
1. ทักษะการจัดการเรียนการสอน	4.08	.61	มาก	4.59	.31	มากที่สุด
2. ทักษะการคิด	4.08	.63	มาก	4.56	.37	มากที่สุด
3. ทักษะการเรียนรู้	4.15	.64	มาก	4.58	.37	มากที่สุด
4. ทักษะสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.13	.65	มาก	4.57	.38	มากที่สุด
5. ทักษะการปฏิบัติตน	4.14	.64	มาก	4.58	.37	มากที่สุด
รวม	4.12	.59	มาก	4.58	.33	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 สภาพปัจจุบันของทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (4.12) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน ($\bar{x}$ = 4.08-4.15) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ทักษะการเรียนรู้ ($\bar{x}$ = 4.15) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ทักษะการจัดการเรียนการสอนและทักษะการคิด ($\bar{x}$ = 4.08) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.58) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน ($\bar{x}$ = 4.56-4.59) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือทักษะการจัดการเรียนการสอน ($\bar{x}$ = 4.59) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ทักษะการคิด ($\bar{x}$ = 4.56)

2. ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร นำเสนอข้อมูลโดยแสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI Modified) และลำดับความสำคัญของทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 แสดงใน ตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D) สภาพที่พึงประสงค์ (I) ค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI_{Modified}) และลำดับความสำคัญของทักษะสำคัญสำหรับครูใน ศตวรรษที่ 21 โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21	D	I	(PNI _{Modified})	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
1. ทักษะการจัดการเรียนการสอน	4.08	4.59	0.125	1
2. ทักษะการคิด	4.08	4.56	0.118	2
3. ทักษะการเรียนรู้	4.15	4.58	0.104	5
4. ทักษะสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.13	4.57	0.107	3
5. ทักษะการปฏิบัติตน	4.14	4.58	0.106	4
รวม	4.12	4.58	0.111	-

จากตารางที่ 2 พบว่าการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอนเพื่อการพัฒนาทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 มีค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI_{Modified}) ของการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน เพื่อการพัฒนาทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 โดยรวมที่มีความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.111 เมื่อพิจารณาลำดับความต้องการจำเป็นรายด้าน พบว่า มีจำนวน 2 ด้านที่มีค่าสูงกว่าค่าโดยรวม เรียงลำดับจากค่าสูงที่สุดไปค่าต่ำสุด ได้แก่ ด้านที่ 1 ทักษะการจัดการเรียนการสอนมีค่าเท่ากับ 0.125 และด้านที่ 2 ทักษะการคิด มีค่าเท่ากับ 0.118 ตามลำดับ

3. ผลการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของของแนวทางพัฒนาทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21

3.1 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแนวทางการพัฒนาทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

3.2 นำข้อมูลแนวทางการพัฒนาทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 จากการสังเคราะห์เอกสารในบทที่ 2 และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล มาสังเคราะห์เป็นร่างแนวทางการพัฒนาทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21

3.3 นำร่างแนวทางการพัฒนาทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 นำเสนอแนวทางพัฒนาที่ได้เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษา ความตรงตามโครงสร้างเนื้อหา และด้านอื่น ๆ เพื่อให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3.4 นำร่างแนวทางการพัฒนาทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 ที่ผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษามาปรับปรุงเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปสร้างเป็นแบบประเมินความเหมาะสมและความ เป็นไปได้ในขั้นตอนต่อไป

3.5 นำเสนอข้อมูล โดยแสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การตรวจสอบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางพัฒนาทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

แนวทางพัฒนาทักษะสำคัญ สำหรับครูในศตวรรษที่ 21	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{x}$	S	แปลผล	$\bar{x}$	S	แปลผล
1.ทักษะการจัดการเรียนการสอน	4.83	.12	มากที่สุด	4.17	.24	มาก
2.ทักษะการคิด	4.84	.17	มากที่สุด	4.16	.22	มาก
3.ทักษะการเรียนรู้	4.88	.18	มากที่สุด	4.28	.10	มาก
4.ทักษะสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.92	.18	มากที่สุด	4.16	.46	มาก
5.ทักษะการปฏิบัติงาน	4.87	.14	มากที่สุด	4.27	.15	มาก
รวม	4.86	.10	มากที่สุด	4.20	.13	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางพัฒนาทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.86$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกด้าน ($\bar{x} = 4.83-4.92$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านที่ 4 ทักษะสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{x} = 4.92$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านที่ 1 ทักษะการจัดการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.83$) ส่วนผลการประเมินความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{x} = 4.16-4.28$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านที่ 3 ทักษะการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.28$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านที่ 4 ทักษะสื่อ และเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{x} = 4.16$)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 พบว่า มีจำนวน 2 ด้านที่มีค่าสูงกว่าค่าโดยรวม เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย คือ ด้านทักษะการจัดการเรียน การสอน และด้านทักษะการคิด ตามลำดับ

3. ผลการศึกษาทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 มีแนวทางพัฒนา ดังนี้ 1) ทักษะการจัดการเรียน

การสอน ได้แก่ ครูต้องมีความรู้ (Knowledge) เกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร ตลอดจนเป้าหมายของหลักสูตร นั้น ๆ 2) ทักษะการคิด ได้แก่ ครูต้องกล้าแสดงออก มีความกล้าที่จะวิเคราะห์ สังเคราะห์ ตลอดจนการประเมินค่า สอนให้นักเรียนรู้จักการตั้งคำถาม ให้นักเรียนกล้าลงมือทำ ไม่ปิดโอกาสในการแสดงความคิดเห็นของผู้เรียน ครูต้องพยายามสร้างสรรค์ กระตุ้นผู้เรียนสามารถนำเสนอวิธีการต่าง ๆ ในการเรียน 3) ทักษะการเรียนรู้ ได้แก่ ครูต้องมีการพัฒนาความรู้ของตัวเองให้มีความพร้อมอยู่เสมอ เรียนรู้ในการเปลี่ยนแปลง เลือกรับคัดสรรสื่อ คัดสรรความรู้ ให้มีความถูกต้อง รู้จักการนำสิ่งต่าง ๆ ที่ได้จากการเรียนรู้ไปสู่ผู้เรียนอย่างถูกต้อง 4) ทักษะทักษะสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ ครูต้องมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการจัดการเรียน การสอน เพื่อให้นักเรียนเกิดประสิทธิภาพ อย่างสูงสุด มีทักษะการเลือกใช้สื่ออย่างมีวิจารณญาณ มีการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ ครูต้องได้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการด้านเทคโนโลยี และต้องส่งเสริมให้ครูแสวงหาความรู้ เทคนิควิธีการใหม่ ๆ 5) ทักษะการปฏิบัติตน ได้แก่ ครูต้องมีทักษะรวมทั้งความสามารถในการนำวิชาชีพไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องปฏิบัติตนเป็นผู้สร้างสรรคกิจกรรรม การเรียนการสอนที่หลากหลาย แปลกใหม่จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน มีมุขิตาจิตต่อผู้เรียน ต้องแสดงออกถึงความรักความห่วงใยอย่างจริงใจต่อผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความ เชื่อใจส่งผลต่อการจัดสภาพ การเรียนรู้ และครูต้องฝึกตัวเองให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมในกรอบวิชาชีพครู มาตรฐานวิชาชีพครู เป็นผู้ปฏิบัติตน ปฏิบัติงานที่ดี รู้จักข้อบังคับทางวินัยของครู ตระหนักเรื่องเหล่านี้เสมอ รู้จักหลักครองคน ครองตน และครองงาน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง สภาพ ความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21

1.1 การศึกษาสภาพปัจจุบันทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ส่งผลให้ครูมีการพัฒนาทักษะของตนเอง ปรับตัวให้เท่าทันเทคโนโลยี มีความกระตือรือร้นพัฒนาทักษะและวิทยาการให้ทันสมัย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ดังที่พจนีย์ มั่งคั่ง และกัญญาร เอี่ยมพญา (2563) ได้กล่าวว่า แนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู ได้แก่ การพัฒนาวิธีการจัดการ เรียนรู้แบบใหม่ ๆ ส่งเสริมให้ครูปฏิบัติงาน เชิงนวัตกรรม เชิงระบบ สนับสนุนครูใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย และสร้างสรรค์ นำสื่อ นวัตกรรม มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การผลิตสื่อ นวัตกรรม และเสนอ ผลงานนวัตกรรมที่สร้างสรรค์ พัฒนาครูเกี่ยวกับการสนทนา การเขียน และการสื่อสารอื่น ๆ ควรส่งเสริม การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ควรพัฒนาคุณภาพครูให้มีความรู้ ความสามารถ มีความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพ มีมาตรฐานทัดเทียมกับนานาชาติ

1.2 การศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ครูต้องพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ศตวรรษที่ 21 เพื่อให้มีความรู้ความสามารถและมีทักษะ ในการจัดการเรียนการสอนที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบัน มานะ แม่เขียว (2561) ได้กล่าวว่า บทบาทหน้าที่ของครูในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ต้องมีการวางแผนสร้างหน่วย การเรียนรู้ จัดทำและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ด้านที่ พัฒนาตนเอง จัดทำแผนการเรียนรู้ จัดการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ จัดทำข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล จัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียนเป็นแบบอย่างที่ดี และจัดทำวิจัยในชั้นเรียน

2. การประเมินความต้องการจำเป็นทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 พบว่า ด้านที่มีความต้องการ จำเป็นลำดับแรก คือ ทักษะการจัดการเรียนการสอน และทักษะการคิด อาจเป็นเพราะว่า ครูจำเป็นต้องทักษะ การจัดการเรียนการสอนควบคู่กับกระบวนการคิด มีความสามารถในการเรียนรู้แบบร่วมมือกับนักเรียน ผู้สอนจะต้อง

มีทักษะในบทบาทของการเป็นโค้ช หรือที่ปรึกษาที่ดีในการเรียนรู้ อำนวยให้ผู้เรียนเกิดฐานการเรียนรู้ที่จะต่อยอดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมขึ้นได้ ทั้งนี้การเรียนรู้จะเกิดขึ้นในผู้เรียนได้อย่างจำกัดหากปราศจากซึ่งฐานการเรียนรู้ที่เหมาะสมจากผู้สอน ดังที่จิรนนท์ นุ่นชูคันธ์ (2557) ได้กล่าวว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูผู้สอน โดยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการบูรณาการ และการประเมินผลการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง โดยครูผู้สอนเรียนรู้ด้วยการศึกษาด้วยตนเอง ศึกษาจากเพื่อนครูและวิทยากรร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครู ผู้บริหาร ควรให้การสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเอง โดยจัดให้มีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ศึกษา คุ้งงานจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มโรงเรียน นิเทศและประเมินผลการพัฒนาครู

3. แนวทางพัฒนาทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 มีดังนี้

3.1 ทักษะการจัดการเรียนการสอน ครูต้องมีความรู้ (Knowledge) เกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร ตลอดจนเป้าหมายของหลักสูตรนั้นๆ ครูควรได้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดการเรียนการสอน มีวิธีการจัดการเรียนรู้แบบใหม่ ๆ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและวิธีการเรียนรู้ที่รวดเร็ว เป็นระบบ ได้รับการพัฒนาการสอนที่หลากหลาย ดังที่สุริยาพร นพพรเศรษฐกุล (2561) ได้กล่าวว่า ครูต้องพัฒนาทักษะพื้นฐาน โดยมีการจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องของการนำเทคโนโลยีดิจิทัล ส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาตนเอง อยู่เสมอ และจัดให้มีนโยบายการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ ตระหนักให้ครูเห็นคุณค่าและความสำคัญของกิจกรรม PLC

3.2 ทักษะการคิด ครูต้องกล้าแสดงออก มีความกล้าและพัฒนาการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ตลอดจนการประเมินค่า สอนให้นักเรียนรู้จักการตั้งคำถาม ให้นักเรียนกล้าลงมือทำ ไม่ปิดโอกาสในการแสดงความคิดเห็นของผู้เรียน ครูต้องพยายามสร้างสรรค์ กระตุ้นผู้เรียนสามารถนำเสนอวิธีการต่างๆในการเรียน ดังที่ Sahin (2009) ได้กล่าวว่า หลักการออกแบบการเรียนการสอนทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ครูต้องใช้หลักการของการออกแบบการสอนสมัยใหม่ ที่สามารถให้ผู้เรียนสามารถคิดเสนอวิธีการคิดแก้ปัญหาเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ตามการเรียนรู้ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นข้อสรุปที่ดีสำหรับการออกแบบการเรียนการสอนที่จะต้องพิจารณาจุดเหล่านี้ จึงจะประสบความสำเร็จเมื่อทำงานบนทักษะการคิดระดับสูง

3.3 ทักษะการเรียนรู้ ครูต้องมีการพัฒนาความรู้ของตัวเองให้มีความพร้อมอยู่เสมอ เรียนรู้ในการเปลี่ยนแปลง เลือกคัดสรรสื่อ คัดสรรความรู้ให้มีความถูกต้อง รู้จักการนำสิ่งต่างๆที่ได้จากการเรียนรู้ไปสู่ผู้เรียนอย่างถูกต้อง ศึกษาการออกแบบการเรียนรู้นำไปสู่การออกแบบการเรียนรูแบบใหม่ ดังที่ Kereluik et al (2013) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้ที่มีส่วนสำคัญสำหรับความสำเร็จในศตวรรษที่ 21 คือ ครูต้องพัฒนาทักษะความรู้พื้นฐาน ประกอบด้วยการใช้ตัวเลข ทักษะความสามารถด้านการอ่านและเขียน ทักษะการเรียนรู้ ทักษะความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม การแก้ปัญหา การสื่อสาร การทำงานร่วมกัน ทักษะชีวิตและทักษะการทำงาน ทักษะด้านจริยธรรม อารมณ์ ความตระหนักและความสามารถทางวัฒนธรรม

3.4 ทักษะทักษะสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ ครูต้องมีพัฒนาทักษะในการใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุด เพื่อพร้อมรับการพัฒนาให้เป็นผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่มีทักษะการเลือกใช้สื่ออย่างมีวิจารณญาณ มีการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ ครูต้องได้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการด้านเทคโนโลยี และต้องส่งเสริมให้ครูแสวงหาความรู้ เทคนิควิธีการใหม่ ๆ ดังที่ปาริชาติ เลาส์ชา (2557) ได้กล่าวว่า ครูต้องมีการพัฒนาสมรรถนะ เป็นผู้นำด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ครูการพัฒนาความรู้ การเข้าถึงความรู้ หรือข้อมูล ให้มีความสะดวกรวดเร็ว ฝึกให้มีความชำนาญด้านเทคโนโลยี

3.5 ทักษะการปฏิบัติตน ครูต้องมีการพัฒนาทักษะรวมทั้งความสามารถในการนำวิชาครูไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการปฏิบัติตนเป็นผู้สร้างสรรคกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อ

ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน มีบทบาทต่อผู้เรียน แสดงออกถึงความรักความห่วงใยอย่างจริงใจต่อผู้เรียน และฝึกตนให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมในกรอบวิชาชีพครู มาตรฐานวิชาชีพครู เป็นผู้ปฏิบัติตน ปฏิบัติงานที่ดี รู้จักข้อบังคับทางวินัยของครู ตระหนักเรื่องเหล่านี้เสมอ รู้จักหลักครองคน ครองตน และครองงาน ดังที่พรทิพย์ ศิริภัทรราชัย (2556) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 ต้องมีการปฏิบัติตน และเห็นคุณค่าวิชาชีพครู เป็นผู้ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ มีสัมพันธที่ดีระหว่างบุคคล ทำงานเป็นทีมได้เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ รักและศรัทธาในวิชาชีพครู เป็นผู้มีความรู้ทางวิชาการ และปฏิบัติตามนโยบายของหน่วยงาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สภาพปัจจุบันของทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ทักษะการจัดการเรียนการสอนและทักษะการคิดมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ครูควรมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ มีบูรณาการ เชื่อมโยง องค์ความรู้ คัดเลือกความรู้เหมาะสมกับผู้เรียน มีการจัดสภาพห้องเรียน แหล่งเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนอำนวยความสะดวกการเรียนรู้แก่ผู้เรียน มีการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน มีการคิดที่เป็นระบบโดยอาศัยการคิดเชิงวิพากษ์ มีจิตวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า คิดแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ มีการใช้ข้อมูลสารสนเทศได้อย่างสร้างสรรค์ สร้างพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ และมีการคิดเชิงธุรกิจการค้า เศรษฐกิจ

2. ความต้องการจำเป็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ทักษะการจัดการเรียนการสอน และ ทักษะการคิด ดังนั้น ครูจำเป็นต้องได้รับการอบรมการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเน้นหลัก 3R 8C เรียนรู้ในการวิเคราะห์ผู้เรียนอบรมเชิงปฏิบัติการการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ พัฒนาการสอนที่หลากหลาย การสอนที่สอดคล้องกับการเรียนในยุคใหม่ อำนวยความสะดวกการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตัวเอง มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าผู้เรียน มีข้อมูลสารสนเทศรายบุคคลของผู้เรียน และใช้ความสามารถการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. แนวทางพัฒนาทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 มีความเป็นไปได้มากที่สุดคือ ทักษะสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนั้นครูควรพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ การมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการจัดการเรียนการสอน การมีเทคนิคการสอนที่หลากหลายและสร้างสรรค์ นวัตกรรม มาใช้ การมีความตระหนักในเรื่องของการนำนวัตกรรมมาใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบใหม่ ต้องเลือกนวัตกรรมที่ให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้ การมีการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ ครูต้องนำเทคโนโลยีเข้ามาเก็บข้อมูลเพื่อลดความผิดพลาดและใช้เวลา ที่เร็วขึ้น และมีการแสวงหาความรู้ เทคนิควิธีการใหม่ ๆ ทางสื่อเทคโนโลยี

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มุ่งสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. ควรวิจัยและเปรียบเทียบทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยใช้แนวคิดที่ยึดตามความพร้อมและศักยภาพผู้เรียนรวมทั้งตามบริบทของขนาดโรงเรียน

3. ควรศึกษาจัดทำหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 ของครูสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

4. ควรพัฒนารูปแบบการพัฒนาทักษะสำคัญสำหรับครูในศตวรรษที่ 21 เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และรู้เท่าทันสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศรี ประสานตรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชร ช่างบุญเรือง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่กรุณาแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ขอกราบขอบพระคุณ คณะอาจารย์ สาขาการบริหารและการพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยนครพนม ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ อีกทั้งให้การสนับสนุน และเป็นกำลังใจให้กับผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร, สำนักงาน. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร The Secondary Educational Service Area Office Sisaket Yasothon. (ออนไลน์) 2565 (อ้างเมื่อ 9 เมษายน 2565). จาก <https://www.secondary28.go.th/>.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560.
- จิรนนท์ นุ่นชูคันธ์. การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูผู้สอนด้านการจัดการเรียนรู้โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2557.
- ณัฐวัฒน์ ล่องทอง. การปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 เพื่อความพอใจในการทำงาน. เชียงใหม่: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2557.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 12 ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น, 2560.
- ปาริชาติ เกสัชชา. การพัฒนาสมรรถนะครูผู้นำด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 2557.
- พจนีย์ มั่งคั่ง และกัญญกร เอี่ยมพญา. “แนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียน เครือข่าย ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู,” มนุษยสังคมปริทัศน์ (มสป.). 22, 1 (มกราคม-มิถุนายน 2563): 116-128.
- พรทิพย์ ศิริภัทราชัย. “STEM Education กับการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21,” วารสารนักบริหาร. 33, 2 (เมษายน-มิถุนายน 2556): 49-56.
- มานะ แม่เขียว. การศึกษาบทบาทหน้าที่ของครูในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ของ โรงเรียนสังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ, 2561.
- เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. แนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อม สู่ศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557.
- . สภาวะการศึกษาไทยปี 2557/2558 จะปฏิรูปการศึกษาไทยให้ทันโลกศตวรรษที่ 21 ได้อย่างไร. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์, 2559.

- วาสนา ศรีปรัชญานันต์. **ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21: มายาคติในการศึกษาไทย** (ออนไลน์) 2563 (อ้างเมื่อ 10 มกราคม 2566). จาก <https://www.leadershipforfuture.com/21century-skills-research/>
- วิจารณ์ พานิช. **วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ ในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ: ตาปลาพับลิเคชั่น, 2556.
- สุริยาพร นพกรเศรษฐกุล. **ทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18**. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา, 2561.
- สุวิมล ว่องวานิช. **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2558.
- Kereluik R., K. etal. "Teacher knowledge for 21st century," **Journal of Digital Learning in Teacher Education**. 2013, 14. (June 2013): 127-140.
- Krejcie, and D.W. Morgan, "Determining sample size for research activities," **Educational and Psychological Measurement**. 30, 3 (August 1970): 607-610.
- Sahin, M C. "Instructional Design Principles for 21st Century Learning Skills," **Procedia-Social and Behavioral Sciences**. 1, 1 (January 2009): 1464-1468.